

[Carsten Andersen]

stive jurabriller, Retslægerådet har. Det er måske nok et angreb på nogle af de stive traditioner, der findes på dette område, inden for retsvæsenet; dem ønsker vi at få gjort lidt op med på dette område.

Hr. Torben Lund udtrykte sympati for tankgangen, men var ked af ikke at kunne følge sin sympati og fandt, det var for firkantet. Når hr. Torben Lund mente, det var betænkeligt at sætte vedkommende ud i samfundet, går jeg ud fra, at han regnede med, at vedkommende stadig væk var syg. Jamen fra SF's side forestiller vi os da, at der findes et godt beredskab for psykiatrisk syge mennesker, sådan at vi kan sætte ind over for disse mennesker, så de ikke iskoldt bliver sat ud af en fængelsport kl. 4 om morgenen. Der skal selvfølgelig foreligge et behandlingstilbud, som kan videreføre den hidtidige behandling. Vi ser faktisk disse lovovertrædelser som en helhed i samfundsmæssigt perspektiv og ikke kriminalforsorgen og forvaringsforsorgen som én ting og de øvrige psykiatriske behandlingstilbud som en anden ting.

Vi er glade for, at hr. Torben Lund og Socialdemokraterne vil være med til at overveje nogle af disse spørgsmål i udvalget. Men jeg forstår ikke rigtig hr. Torben Lunds bemærkninger om, at det ikke er hensigtsmæssigt, at f.eks. patientorganisationerne er med i sådan en vurdering, altså af, om det behandlingsmæssigt fortsat er krævet. Jeg havde egentlig indtrykket af, at Socialdemokratiet gik ind for folkelige, brede bevægelser og en større folkelighed i mange af disse spørgsmål. Hvorfor så ikke i juraen? Hvorfor skal det være forbeholdt de sorte skriftkloge, så der ikke kan komme andre synspunkter ind? Det håber jeg hr. Torben Lund vil være med til at ændre i udvalget, så man i alle tilfælde kan få det gennemført. Vejledning af dommerne er ikke nok i disse sager; man må gå ind i et mere konkret arbejde med dem.

Hr. Fischer og fru Elsebeth Kock-Petersen beklagede sig over, at forslaget ikke var ordentligt gennemarbejdet. Jamen der er et gammelt mundheld, som siger, at der kun behøves en kort argumentation for gode sager, og dette her er en god sag. Fru Elsebeth Kock-Petersen og hr. Fischer har bare større tiltro til det etablerede og stivnede end til noget mere fleksibelt.

Vi er glade for, at hr. Bernhard Baunsgaard vil gå ind i problematikken og arbejde med det, der ligger bagved. Det kan være, at vi under ar-

bejdet i udvalget kan få flyttet nogle af de støvede fængelsmure og få blødt rammerne lidt op.

Til fru Birgith Mogensen kan jeg ikke lade være med lige at sige, at dette her ikke er en liberalisering af straffespørgsmål, eftersom man jo fastslår, at forvaring ikke er en straf, men en behandlingsform.

Til slut vil jeg gerne takke hr. Kristian R. Kristensen og ordføreren for Fælles Kurs for, at de var positive over for tankerne. Det begynder trods alt at lysne lidt i nogle hjørner af denne sag, og vi ser frem til et spændende udvalgsarbejde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.15.

Mødet udsat kl. 12.07

Mødet genoptaget kl. 13.15

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 96:

Forslag til lov om nævn vedrørende visse kulturelle foreninger, stiftelser, institutioner m.v.

Af kultur- og kommunikationsministeren (H. P. Clausen).

(Fremsat 18/11 87).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 8 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 97:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Kulturstøtte).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 18/11 87).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Pia Gjellerup (S):

De to forslag, der er til behandling nu, vil sammen give det private erhvervsliv mulighed for at fradrage udgifter til sponsoraktiviteter inden for det kulturelle område. I Socialdemokratiet hilser vi et øget engagement på det kulturelle område velkommen. Vi mener imidlertid, at de foreliggende forslag er unødigt besværlige. Det må tilskrives mangel på fantasi, at vi efter at have gennemført en skattereform med bl.a. sanering af fradragsjunglen nu bliver præsenteret for et nyt fradrag – oven i købet et fradrag, der skal styres af et nævn under Kulturministeriet. Resultatet af forslagene bliver, at det private erhvervsliv får refunderet halvdel af ydede tilskud til kulturelle aktiviteter over skatten. Det må vi tage afstand fra.

Vi vil under udvalgsarbejdet fremkomme med et ændringsforslag, som klargør forholdene betydeligt og samtidig forenkler administrationen.

Forslaget går i korthed ud på, at staten doubler erhvervslivets tilskud op, når der gives tilskud til kulturelle aktiviteter, som de vil blive defineret i det nævn, der foreslås nedsat. Det er en fremgangsmåde, som vi kender fra indsamlinger, f.eks. til flygtninge.

For at illustrere forskellen på forslagene skal jeg give et enkelt eksempel. Efter skatteministerens og kulturministerens model vil et kulturtilskud på 1 mio. kr. ydet af en privat erhvervs virksomhed blive finansieret af virksomheden for halvdelens vedkommende og af det offentlige via skattelettelsen for den anden halvdelens vedkommende.

Efter vores opfattelse vil det være meget enklere, om virksomheden nøjes med at udbetale den halve million kroner, der så doubles op af Kulturministeriet. Resultatet bliver det samme, men vejen dertil bliver kortere, og den vil gå uden om skattevæsenet. Det er klart og enkelt, og vi får et tydeligt overblik over, i hvilken udstrækning det private erhvervsliv engagerer sig i kulturaktiviteter. Det vil i øvrigt give os herinde et bedre grundlag at fordele de kulturelle midler på, der afsættes på finansloven.

Jeg vil i denne forbindelse gerne have bekræftet, at en gennemførelse af den ene eller anden form for lovgivning om kultursponsoring ikke giver anledning til forslag om beskæring af de nuværende offentlige tilskud til kulturelle aktiviteter. Dette må være en helt klar forudsætning for at udvide det private erhvervslivs og dermed indirekte også det offentlige engagement i kulturaktiviteter, men vel at mærke bestemt af erhvervslivet.

Vi går til udvalgsarbejdet med den tydelige indstilling, at vi ikke skal have indført endnu en type skattefradrag, men samtidig er vi positive over for, at der skabes bedre forhold for kulturlivet i Danmark.

Jimmy Stahr (S):

Da vi nu har så mange yngre tilhørere i dag, kan det være, at man lige skulle tegne vores ændringsforslag lidt tydeligere, for det kan være, at det ikke rigtig gik op for alle, hvordan man kan gøre dette her meget lettere.

Lad os nu sige, at Nordisk Fjerfabrik A/S gerne ville støtte en opsætning af »Svanesøen« på Århus Teater. Det koster 1 mio. kr. Efter kulturministerens forslag skulle det foregå på den måde, at Nordisk Fjer A/S sender Århus Teater 1 mio. kr., så det kunne opføre »Svanesøen«. Ved årsregnskabet opgiver firmaet den ene million kroner som en reklame- eller sponsorudgift og får dermed en skattelettelse på ½ mio. kr. Det vil sige, at skatteyderne skal betale den halve million kroner via kulturministerens nævn.

Det er det, vi synes er at gøre alt for meget ud af den sag – den bliver alt for besværlig. Derfor foreslår vi, at Nordisk Fjer i stedet sender en check til kulturministeren på ½ mio. kr. Når kulturministeren og hans nævn ser den check, tager de deres checkhæfte frem og skriver en check på ½ mio. kr. Så lægger de de to beløb sammen og sender pengene til Århus Teater. Så får Århus Teater den million kroner, det skal have, kulturministeren kommer til at betale den halve million kroner på skatteydernes vegne, som han vil, og Nordisk Fjer A/S kommer til at betale sin halve million kroner. Alle bliver lykkelige, og vi slipper for en masse administration.

Til slut skal jeg lige sige, at hvis dette her nogen sinde skulle blive til noget, bliver vi selvfølgelig nødt til at etablere det nævn, som er foreslået i lovforslag nr. L 96.

Per Stig Møller (KF):

Nu da vore unge tilhørere har hørt »Olivia«, vil jeg tillade mig at vende tilbage til den almindelige debat.

Der er ingen grund til at skjule vores glæde over kulturministerens forslag til sponsorstøtte. I den konservative gruppe har vi siden 1984 arbejdet på at få sponsortanken gennemført herhjemme. Det har vi, fordi vi mener, det er vigtigt for et lands kulturliv, at der flyder midler fra så mange kilder som overhovedet muligt, hvorved kulturlivet frigøres fra afhængighedsforholdet til blot én kilde. Hvor kunsten kun kan gå ét sted hen for at få hjælp til at realisere sine intentioner til gavn for et folks kulturliv, får dette ene sted en alt for stor indflydelse på landets samlede kultur.

Visioner ønskes jo forskelligt af forskellige mennesker og instanser. Jo flere døre kulturlivet derfor har mulighed for at åbne, jo større er dets chancer for at forny sig og møde flere mennesker, og det er jo disse to ting, det kommer an på.

Det har fra starten også været væsentligt for os at slå fast, at sponsorvirksomheden ikke skal føre med sig – og det kan fru Pia Gjellerup jo så notere sig – at staten begrænser sine forpligtelser. Sponsorbidragene skal være gavnlige supplement og korrektioner til den offentlige kulturindsats.

Det er blevet fremført, at sponsorer kun vælger at støtte det sikre og det spektakulære. Det er nu ikke hele sandheden, men selv om det var, ville dette jo blot betyde, at det offentlige kan anvende færre midler her og dermed flere midler på mere trængende steder, som ligger fjernere fra den umiddelbare bevidsthed. Det nye og det eksperimenterende samt det umisteligt kvalitetsprægede vil da have flere offentlige midler at hente fra, uden at skatterne stiger af den grund.

Jeg vil i den forbindelse gerne citere chefen for Göteborgsymfonikerne, Bjørn Simensen, der i »Næringsliv og kulturliv« i det svenske Kulturpolitisk Debat nr. 10, s. 35, har sagt følgende:

»En vis procent af kulturstøtten, lad os sige fem, fra næringslivet ville give os et stærkere kulturliv. Det ville give plads for fantasi og nytænkning.«

Sponsorvirksomhed er med held indført i mange lande, og det er godt, at vi nu kommer i gang.

Om forslagens indhold vil jeg i øvrigt bemærke, at vi gerne havde set, at kulturministeren var sidste ankeinstans for nævnet, for det er jo trods alt et stykke kulturpolitik at afgøre, hvad der falder inden for kulturområdet. Men vi har tillid til, at bemærkningerne og nævnets brede sammensætning vil sikre et fornuftigt resultat, når nævnet spørges.

Vi havde også gerne set, at flere end selskaber under selskabsskatteovens § 1, stk. 1, nr. 1–3, havde kunnet bidrage til sponsorvirksomhed, altså at personligt ejede selskaber havde kunnet komme med her.

Men dette er i hvert fald en begyndelse, som vi glæder os til at komme videre med.

(Kort bemærkning).

Poulsgaard (FP):

Det var jo en fremragende tale, hr. Jimmy Stahr holdt, men han fik også en 5-øre af mig.

Derimod synes jeg aldeles ikke det samme om hr. Per Stig Møllers – han må i hvert fald forklare mig to-tre gange, hvordan han har fundet frem til det regnestykke. Vi fik at vide, at det var et fremragende forslag, og at det ikke ville koste skatteyderne fem flade øre.

Jamen den mindre skat, virksomhederne kommer til at betale, for at de kan trække den procentdel fra, de bruger, har man tænkt sig at spare de penge på statsbudgettet? For hvis man ikke har det, kan jeg ikke se rettere, end at det er andre skatteydere, der kommer til at betale dem. Derfor må det være en fortaleselse af hr. Per Stig Møller.

(Kort bemærkning).

Jimmy Stahr (S):

Det er det samme spørgsmål, jeg gerne vil bore en lille smule i.

Betød det, hr. Per Stig Møller sagde om, at dette her skal være neutralt over for skatteyderne, at de penge, der skal bruges i skattelettelser til firmaerne, skal tages af det kulturbudget, vi har i øjeblikket?

Desuden vil jeg gerne spørge, hvordan man egentlig skal finde ud af på forhånd, hvor mange firmaer der vil støtte i løbet af året, og hvor mange penge man så skal afsætte ekstra til det. Når alt det er sagt, synes hr. Per Stig Møller så ikke også, at vores ændringsforslag er genialt og vil gøre det meget lettere at se, hvor mange penge der egentlig skal bruges til det?

Aagaard (KF):

Umiddelbart kan Socialdemokratiets forslag jo lyde særdeles tiltrækkende, og det er heller ikke sådan, at jeg på forhånd vil afvise at diskutere det under udvalgsarbejdet. Men jeg vil mene, at det vil gøre det betydelig sværere for kulturministeren at finde ud af, hvilket beløb han skal afsætte på finansloven. For det er jo umuligt at forudse, hvilke beløb virksomhederne vil yde. Men lad os endelig debattere det.

De forslag, vi behandler her i dag, indeholder den begrænsning, at det kun er virksomheder, som drives i selskabsform, som kan fratække støtte til kunst og kultur ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

Vi mener imidlertid, at muligheden for at yde støtte på så værdifulde områder som kunst og kultur ikke bør have nogen begrænsning. Vi ser derfor gerne, at også personligt ejede virksomheder får mulighed for at yde støtte, og vi har den opfattelse, at forligspartierne bag skattereforment bør se nærmere på dette forslag.

At der kan ydes gaver med fradragsret på op til 3 pct. af selskabets skattepligtige overskud, finder vi fra konservativ side rimeligt. Det harmonerer vel meget godt med de muligheder, der foreligger i landene rundt omkring os.

Forslaget om, at der i forbindelse med større projekter ydes gaver til beløb, som overstiger det, der gælder i henhold til reglen om 3 pct. i det enkelte år, og at disse kan fordeles over maksimalt 5 år, kan vi støtte fuldt ud.

Godkendelsen fra et uafhængigt nævn synes vi er fornuftig, og det gælder også forslaget om supplerende regler til de gældende skatteregler for ydelse af sponsorbidrag. Det er vel rimeligt at sikre, at f.eks. Den Kongelige Ballet på sin turné ikke skal forpligtes til at være levende reklamesøjler for et eller andet produkt.

Alt i alt finder vi lovforslaget godt, og vi kan tilsige støtte til en hurtig udvalgsbehandling.

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg vil gerne begynde med at sige til hr. Aagaard, at det sidste problem har Det Kongelige Teater for længst løst; hvis de får sponsoring til en turné med Den Kongelige Ballet, laver de jo bare en stor annonce i de udenlandske aviser, hvor de kommer, og så skriver de: »Er sponsoreret af De Danske Sukkerfabrikker. Vi spiller »Svanesøen«, og Sukkerfabrikkerne betaler«. Så kan Sukkerfabrikkerne

trække de penge fra på deres reklamebudget. Derfor mener jeg ikke, at det, hr. Aagaard sagde dér, har nogen sammenhæng med det andet, vi taler om.

Jeg vil i øvrigt om de foreliggende to forslag sige, at det jo i de senere år har vist sig, at erhvervslivet gerne vil forbedre sit image ved at støtte kunst og kultur, og jeg kan da godt forstå, at man kan trænge til imageforbedring en gang imellem – det kan vi alle sammen – og det er da også udmærket, hvis erhvervslivet på den måde kan aflevere nogle flere penge til kulturen. Men jeg synes på den anden side, at det, når de nu er så ivrige efter denne imagepleje, vel også nok kan gøre det uden yderligere skattefradrag.

Man har jo altid haft mæcener, man har altid haft mennesker, der har støttet kunst og kultur, fordi de godt kunne lide det, og det kan vi da for min skyld godt blive ved med at have. Men jeg synes altså ikke, at vi skal tage fat på at give skattefradrag for det, for det er en lumsk måde at lokke pengene ud af lommerne på skatteyderne på. Jeg synes, at man helt klart skal kunne se, hvad det er, man betaler sin skat til. Jeg synes, man helt klart skal kunne se, hvor meget af ens skatter der går til kulturudgifter, og det vil man ikke kunne på denne måde.

Jeg er meget godt tilfreds med, at kulturministeren har indskrænket antallet af foretagender, der skal kunne få støtte på denne måde gennem skattefradrag, men jeg kan jo også tydeligt høre på de konservative ordførere, at det kun er et øjeblik, det kommer til at se sådan ud, at det meget hurtigt vil skride, og at man meget hurtigt vil gå over til, at alle og enhver, der siger, at de vil støtte kunst og kultur, også kan klare det med et skattefradrag.

I øvrigt må jeg sige, at jeg må spørge mig selv, om forslaget ikke er helt overflødig. Der foreligger jo allerede udtalelser fra den tidligere skatteminister om, at sponsorer, der kan bevise reklameværdien af deres sponsorkab, skal have lov til at trække reklameudgifterne fra, og der står også reklamebureauer parat, som nok skal hjælpe sponsorerne med at finde frem til reklameværdien. Det kender vi fra i sommer, da et musikteater skulle rejse med »Flagermusen« på Sjælland og man fik et skattefradrag. Man fik et råd fra et stort reklamebureau om, hvordan man kunne bevise reklameværdien af dette foretagende, og det blev godkendt af skatteministeren, at sådan kunne man godt gøre.

[Ingerlise Koefoed]

Det vil sige, at man sådan set ikke behøver alle disse fiksfakserier for at sikre sig nogle fradrag, og jeg har – det må jeg også sige – meget svært ved at se forskel på, hvad der er direkte reklame, og hvad der er sponsorkab, for også i forbindelse med sponsorkab skal man jo nok sikre sig på en eller anden måde at få sit navn frem, om ikke andet så i programmet, på nogle små plakater på væggene, eller hvad man nu vil gøre.

For at mildne lidt på det stiller kulturministeren så et forslag om, at der skal nedsættes et uafhængigt nævn, som skal tage stilling til, om det nu også er kulturelle formål, man får sine skattefradrag for, og det er jeg, vil jeg da godt sige, faktisk meget tvivlende over for. Vi kender i forvejen uendelige diskussioner om, hvad der er kultur, og hvad der ikke er kultur. Vi kender dem her fra folketings salen, og vi kender dem alle mulige andre steder fra; jeg tror derfor, at et sådant nævn meget hurtigt vil ende i en masse kværlanteri og en masse trakasserier, og i øvrigt er jeg selvfølgelig interesseret i, hvis vi skal have nævnet, hvem kulturministeren, som jo skal bestemme nævnets sammensætning, så vil sætte ind i det.

Til sidst vil jeg sige, at jeg er fuldkommen sikker på, at man ikke kan få sponsoring, uden at det på et eller andet tidspunkt også betyder, at sponsorerne vil have indflydelse. Jeg var ude at tale til nogle pensionister forleden dag om lokalradio og sådan noget, og det blev sagt meget enkelt af en af de tilstedeværende pensionister, at selvfølgelig skal købmanden henne på hjørnet ikke have reklamer i Nørrebro Radio, for det er ikke købmanden på hjørnet, der skal bestemme, hvad Nørrebro Radio skal spille. Så enkelt kan det siges. Jeg tror ikke på, at man kan holde erhvervslivet og kulturen adskilte, i det øjeblik erhvervslivet begynder at give penge og endda får skattefradrag for dem.

Skrumsager Skau (V):

Venstre anser det for godt og rigtigt, at erhvervslivet får mulighed for at give kultur støtte, og med dette forslag undgår vi jo den sontring, som fru Ingerlise Koefoed påpeger: sontringen mellem, hvad der er reklamevirksomhed, og hvad der er kultur, og det mener jeg også er væsentligt.

På den ene side er der uomtvistelig et stort behov for støtte til kulturlivet, og på den anden

side er erhvervslivet i det moderne samfund i mange sammenhænge positivt indstillet til og har meget nær tilknytning til kulturen, og det er derfor, man gerne vil lave nogle aftaler om støtte. Det er derfor naturligt og konstruktivt at kombinere disse to forhold, og det er netop, hvad kulturministeren gør med sit lovforslag.

Det skal naturligvis også tilrettelægges på en rigtig og fornuftig måde, og det mener vi i Venstre sker ved en nedsættelse af det foreslåede nævn. Jeg tror, det sagtens kan blive enigt om en masse ting, og jeg tror ikke, det ender i trakasserier osv., som fru Ingerlise Koefoed mente.

Nævnet skal bestå af kyndige personer, der skal kunne træffe afgørelser om, hvorvidt almenyttige foreninger, stiftelser, institutioner m.v. kan godkendes som modtageberettigede med det deraf følgende skattefradrag.

Venstre ser nogle gode og også nye muligheder i dette forslag, og vi kan derfor støtte forslaget.

I fortsættelse af kulturministerens lovforslag nr. L 96 om nævn til bedømmelse af kulturstøtte finder Venstre lovforslaget fra skatteministeren ganske naturligt. Det foreslås heri, at der i ligningsloven indsættes en bestemmelse om fradrag i selskabsindkomster for kontante gaver til almenyttige foreninger, stiftelser, institutioner m.v., når gavemidlerne anvendes til kunst og kultur. Fradraget er dog maksimeret til 3 pct. af den skattepligtige indkomst.

Venstre kan støtte også dette forslag.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Jeg må sige, at det er helt nye toner fra partiet Venstre, vi her hører, når de giver udtryk for, at erhvervslivet skal sponsorere kulturen, idet det skal bruge noget af sit overskud. I den tid jeg har været i Folketinget, har man sunget os ørerne fulde af, at erhvervslivet er clean på bommen, og at vi i denne sal skal bevilge det den ene milliard efter den anden. Var det ikke bedre – hvis de har så mange penge i overskud, som tilfældet åbenbart er – at de betalte lidt mere i skat, således at andre kunne blive fritaget for at betale nogle af de skatter, de ellers betaler i dag? Det er et spørgsmål til Venstre.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det er to forslag, vi behandler her i dag,

[Bernhard Baunsgaard]

hvoraf det ene er et forslag fra kultur- og kommunikationsministeren om nedsættelse af et nævn, som skal godkende nogle institutioner, foreninger og fonde, der må modtage sponsorstøtte.

Så vidt jeg forstår, er det et nyt § 8-udvalg. Vi har jo tidligere haft et § 8-udvalg, der skulle godkende de formål, der måtte modtage løbende ydelser. Det gik sådan med § 8-udvalget, at det var nødt til at godkende næsten alt mellem himmel og jord som modtageberettiget, og jeg frygter, at det går på samme måde med dette nævn. Men det er en god tilvækst til bureaukratiet, og nogle mennesker vil da også blive ansat.

Det eneste gode formål, jeg kan mindes, som ikke er blevet godkendt efter § 8, er Kristeligt Dagblad. Hvorfor det ikke kunne blive godkendt, kan jeg ikke forstå, men det ville man ikke i Skatteministeriet.

Det andet forslag går ud på, at et firma skal have lov til at trække beløb, som det har lyst til at forære væk til disse godkendte institutioner, foreninger, fonde osv., fra, før det betaler skat.

Nu har vi lige gennemført en skattereform, der som et væsentligt formål havde, at vi skulle se at slippe væk fra alle de mange fradrag. Nogle slap vi da også af med. Så kan man selvfølgelig godt begynde at opbygge et nyt sæt, og der er jo da nogle år fremover, hvor vi kan finde på nye fradrag.

Jeg vil gerne lige gennemgå, hvad det egentlig er, man foreslår fra regeringens side:

Firmaer, der har lyst til det, skal altså kunne forære penge væk og så ikke betale skat af dem. Det første, firmaerne må sørge for, er jo naturligvis, at deres varer er så dyre, at der bliver nogle penge tilovers, som de ikke rigtig ved hvad de skal bruge til og derfor kan bruge til f.eks. at støtte en af disse fonde. Det er borgerne, der kommer til at betale mere for varerne, end de egentlig skulle koste, for ellers var der jo ingen penge tilovers.

Når det så er sket, siger firmaet: Ja, det var jo meget godt, men lad os nu se, om vi ikke kan lokke skatteministeren til at godkende det, så vi slipper for at betale skat. Og hvem skal så betale den skat? Det skal borgerne. De bliver sorteret på alle leder og kanter.

Jeg synes ikke, det er nogen god idé. Nu siger kulturministeren meget fornuftigt i sine bemærkninger om dette nævn, at erfaringerne synes at vise, at almindelig trivsel og økonomisk

vækst i vid udstrækning bygger på et aktivt og engageret kulturliv. Jeg er ganske enig med kulturministeren, og så kunne man naturligvis spørge: Hvorfor sørger han så ikke for, at vi får et bedre samfund ved, at der gives større tilskud fra statens side til formål, som ville komme os alle sammen til gode?

Jeg ved, at der under denne regering er sket en forbedring af kulturstøtten, men jeg røber jo ingen hemmelighed – heller ikke for den nuværende kulturminister – når jeg siger, at dette, at der ofres en lille bitte smule mere på kulturen end under de seneste socialdemokratiske regeringer, i det store og hele er sket mod regeringens vilje. Det kan ikke hjælpe noget, at kulturministeren ryster på hovedet, for så må jeg spørge ham: Hvad var det, der skete i går, da vi to diskuterede kulturbevillingerne på næste års finanslov?

Men jeg kunne godt have ønsket, at skatteministeren havde taget visse ting med i sine overvejelser:

Der er mange, der taler om, at der må være grænser for, hvilke ting man har lov til at reklamere for. Det gælder tobak, spiritus og mange andre ting. Hvis vi nu har vedtaget et fuldstændigt forbud mod tobaksreklamer, skal Skandinavisk Tobakskompagni så kunne reklamere, fordi det forærer pengene til en eller anden kulturinstitution, eller skal det være forbudt? Det havde været rart, om man havde tænkt på sådan noget i forvejen.

Der findes jo sponsoreringsvirksomhed i mange lande; det var vi nogle stykker der drøftede for ganske nylig, og da kom der et udmærket eksempel på, hvad der kan ske ved sådan en sponsorering.

Se, herhjemme kunne man jo godt forestille sig, at Århus Universitet pludselig blev kulturelt og derfor gav besked om, at den værste virksomhed, vi har på det kemiske område, Cheminova, ville gå ind og sponsorere et teaterstykke. Nu går jeg ud fra, at Cheminova har fået sine skorstene i orden, og så kunne det f.eks. sponsorere et stykke, der meget stærkt påviste, hvor fordærveligt det var med syreregningen. Den har Cheminova ikke noget at gøre med. Derimod måtte man naturligvis betinge sig, at der ikke taltes om at ødelægge vand, for vi ved jo, at Cheminova først ødelagde Roskilde Fjord, og da det havde moret sig med det i en menneskealder, flygtede det op til Limfjorden

[Bernhard Baunsgaard]

og tog fat dér, så det også er lykkedes det at ødelægge Limfjorden. Det skulle naturligvis ikke indgå i stykket. Og dette er aldeles ikke noget fortænkt, for i Canada har man netop oplevet, at et stort kemisk værk var meget interesseret i at optræde pænt udadtil og derfor gerne ville sponsorere et teaterstykke – på betingelse af, at det ikke berørte syrerengen, der var dette kemiske værks store bet. Men alt andet måtte man gerne omtale. På den måde kunne Cheminova gøre sig populært, nemlig ved at sponsorere alt undtagen syrerengen, og Proms nede ved Sydhavsøerne kunne vel gøre det samme; de har ødelagt Storstrømmen. Superfos kunne så tage fat på Fredericia og Lillebælt og Kemisk Værk Køge på Køge Bugt.

Jeg synes ikke, at disse forslag bør gennemføres, det ene for ikke at udbygge bureaukratiet og fremme ansættelsen af arbejdskraft hos det offentlige, det andet, fordi det ville betyde en helt fordærvet indflydelse, især hvis jeg opfattede den konservative ordfører rigtigt. Han sagde nemlig, at man kunne spare på støtte og bevillinger til kulturen, hvis der kom megen sponsering.

Jeg må sige, at jeg ikke rigtig fattede lettelsen i det socialdemokratiske forslag. Tværtimod ville man ulejlige Kulturministeriet med at klistre frimærke på et brev, medmindre man bestemte, at der skulle følge et frankeret brev med, der så kunne sendes videre. Det kunne man selvfølgelig gøre. Så var der bare en, der skulle putte det i brevkassen i Kulturministeriet. Men der skulle også betales en særlig afgift. Det nemmeste var simpelt hen at sige, at de bare kunne give den halve million og lade være med at bede om skattestøtte eller skattefritagelse. For resten var de jo stillet akkurat, som de vil være, hvis vi får indført dette omsvøbsdepartement. Jeg synes derimod, det var godt, om vi fik opstrammet reglerne for, hvornår der er værdi i forhold til de penge, man betaler for den reklame, som er fradragsberettiget i dag. Hvis skatteministeren vil stramme det op, vil jeg gerne være med.

(Kort bemærkning).

Per Stig Møller (KF):

Jeg er nødt til at korrigere den radikale ordfører, som sagde, at han havde fået det ud af min tale, at så kunne staten spare på kulturstøtten. Jeg sagde faktisk det stik modsatte. Jeg sag-

de, at meningen var, at der skulle være flere kilder og flere indgange, og at forudsætningen for, at dette ville give et øget og rigere kulturliv, naturligvis var, at staten ikke skar ned. Det har både kulturministeren og jeg konstant sagt.

Det, der vil komme ud af dette, er en øget kulturaktivitet, og den radikale ordfører vil vide, at en øget kulturaktivitet også vil indbringe et øget provenu til staten, så på den måde skal det nok gå lige op.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Dette med, at samfundet tjener på en øget kulturinvestering, har vi jo allerede et udmærket eksempel på, nemlig kulturmodel Holstebro, dengang Holstebro ofrede penge på kultur, og nu har vi allersidst set, hvad Århus og samfundet i øvrigt har fået ud af at ofre 125 mio. kr. på Musikkhuset i Århus: det har givet overskud. Men så kunne man jo spørge regeringen: Hvorfor er det så så svært at få sat kulturbevillingerne op?

Det glæder mig naturligvis, at den konservative ordfører forsikrer mig om, at selv om der skulle komme 3 mia. kr. i sponsorstøtte – hvad der nok ikke er nogen stor chance for, det vil vel indbringe 75 mio. kr. mere, end det gør i øjeblikket, for der finder jo allerede sponsoring sted – vil det bestemt ikke medføre, at kulturbevillingerne går ned. Vi giver i dag fra samfundets side, fra kommuner, amter og stat tilsammen, sådan noget som 4 mia. kr. Det glædede mig, det, den konservative ordfører sagde, for jeg har også forhandlet med regeringen om, at vi skulle fremme det kriminalpræventive arbejde, og det svar, jeg fik fra regeringens side, var: Disse bevillinger behøver vi ikke at sætte op, for det Kriminalpræventive Råd kan jo bare henvende sig til det private erhvervsliv, til forsikringsselskaberne, så får det støtte dér, og så behøver vi ikke at bruge skatteyderpenge til det. Tror man virkelig, at kulturministeren er spor bedre end justitsministeren? Det tvivler jeg på.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Nu nævnte hr. Bernhard Baunsgaard beløbet 3 mia. kr. og stillede sig tvivlende over for, om der ville komme så mange penge i kassen fra er-

[Ingerlise Koefoed]

hvervslivet. Det gør jeg også. Der er et firma her i landet, som hedder Brinkmann, og det har lavet en undersøgelse af, hvad erhvervslivet egentlig er interesseret i at give til kultur. Så vidt jeg husker, var det aller-allerhøjest 400 mio. kr., der kunne blive tale om om året, og de 400 mio. kr. mener jeg nok at staten har råd til selv at ofre yderligere på kulturbudgetterne.

(Kort bemærkning).

Per Stig Møller (KF):

Hvis staten nu satte sit kulturbudget op med 400 mio. kr., ville det betyde, at staten ville dirigere kulturliv for 400 mio. kr. mere. En af vores pointer har jo været, som jeg sagde, at der skal være flere indgange og flere muligheder, og det får man ikke ved at kradse flere penge ind i statskassen for at give dem ud igen. Dette er et pluralistisk forslag, som sætter øget kulturaktivitet i gang, som jeg sagde før, og derved går det lige op uden øget statsdirigering.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jamen hov, nu sagde den konservative ordfører lige før, at ved øgede kulturbevillinger kom der flere penge ind i statskassen, altså behøver man ikke at kradse ekstra ind, de kommer af sig selv.

Må jeg derefter lige vende tilbage til det, fru Ingerlise Koefoed meget rigtigt gjorde opmærksom på, nemlig at der ikke må stå, at der kommer 3 mia. kr. ekstra, for det, man har regnet ud, er, at der vel i øjeblikket i sponsorering fra forskellige fonde og lign. gives 75 mio. kr. til kulturformål. Det vil blive det dobbelte, altså 75 mio. kr. til. Det er det, vi slås om. Det kan ikke betale sig at lave alt det omsvøb for så lidt; vi kan jo nok finde 75 mio. kr., hvis det skulle være. Så fattig er den danske stat ikke.

Må jeg minde om det, der blev sagt, da den danske stat var gået bankerot: Nok er vi blevet fattige, men derfor behøver vi ikke også at blive dumme. Og kulturministeren siger jo selv i bemærkningerne, at det giver et mere aktivt og bedre samfund, når vi øger kulturbevillingerne. Lad os så gøre det!

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Nu kan jeg selvfølgelig ved andre lejligheder

sige meget dårligt om den borgerlige stat, men jeg vil da godt sige, at den måde, som staten hidtil har dirigeret og bestemt over kulturlivet på, synes jeg ikke har været slem. Jeg er meget mere forskrækket ved at overlade til erhvervslivet at bestemme en hel del over kulturlivet, end jeg er ved at overlade det til staten. Vi kan sagtens lave nogle procedurer inden for staten, der gør, at det vil være meget svært for det ene eller det andet parti i Folketinget at komme til at bestemme alt for meget over sin egen del af kulturlivet.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Hr. Per Stig Møller skylder os en forklaring på, hvordan de offentlige kulturbevillinger kommer til at se ud ved en eventuel vedtagelse af dette forslag.

Når man giver erhvervslivet et fradrag for en kultursponsorering, mister det offentlige cirka halvdelen i skatteprovenu af det sponsoreringsbeløb, der er givet. Skal det forstås sådan, at den halvdel, som det offentlige skal betale, bliver fradraget i de øvrige offentlige kulturbevillinger, sådan at det, der er ekstra til kulturaktiviteter, udelukkende er den halvdel, som erhvervslivet som sådant yder netto, altså efter fradraget?

(Kort bemærkning).

Per Stig Møller (KF):

Jeg mener faktisk, at jeg allerede to gange har forklaret det, men jeg skal gerne gøre det igen for den socialdemokratiske ordfører.

Det vigtige er, at der kommer flere indgange. Det gør der, hvis vi ikke skal styre over staten. Det næste punkt er, at hvis det sker over fradrag, som derved sætter flere aktiviteter i gang, vil et øget aktivitetsniveau også betyde øget omsætning; fru Pia Gjellerup, og øget omsætning betyder også, som jeg ved fra Dansk Kunstnerråds vurderinger af, hvorledes økonomien går mellem kulturen og statskassen, flere indtægter, uden at de er blevet dirigeret. Jeg tror derfor ikke, vi kommer til at se denne fare.

Desuden tror jeg heller ikke på de 400 mio. kr., men lad os nu komme stille og roligt i gang.

Poulsgaard (FP):

Det er egentlig så sjældent, man har lejlighed til at glæde sig herinde, men en af de dage, hvor man kan det, er da i dag.

Kulturministeren er kommet til at sige på et konservativt møde: Nu skal vi til at gøre noget mere for kulturen, nu skal erhvervslivet til at betale, nu fremsætter jeg et forslag.

De små partier bliver tit beskyldt for at spilde Folketingets tid. Her spilder regeringen Folketingets tid, så det batter. Der er jo ikke en jordisk chance for at komme igennem med dette forslag og tak for det til de partier, der har udtrykt det!

Men her er mange spørgsmål. Det er jo fantastisk: Regeringen, der har gjort alt for at nedlægge erhvervslivet i dette land – og vi kan jo se virksomheder, der lukker, arbejdspladser, der bliver nedlagt og erhvervsvirksomheder, der bliver solgt til udlandet – kommer nu med en lille luns til det: Nu kan I trække lidt fra på selvangivelsen, hvis I vil støtte kulturen.

Jeg har et spørgsmål til hr. Per Stig Møller, men da det er umuligt at få et svar, spørger jeg så Venstre.

Venstres ordfører sagde heroppe, at vi skulle støtte kulturen noget mere. Hvilket land – hvis vi ser bort fra de kommunistiske lande – støtter kulturen så meget som Danmark? Hvor meget mener Venstre at vi skal støtte kulturen med? Kan vi få nogle kroner og øre på? Eller er det bare, for at man skal være pæn i de kredse, man færdes i? Det kunne jeg da godt lide at vide.

Og så skal vi også høre den om Musikhuset i Århus, der gav sådan et kæmpeoverskud til Danmark. Jamen så lad os da skynde os at få bygget nogle musikhuse! Jeg foreslår, at vi bygger et musikhus i enhver lille flække i dette land. Jeg har da godt set, at fru Birte Weiss har været ude med sådan nogle tanker; man skal jo finde en årsag. Jeg tror, man skulle tage at læse den rapport, som vi får senere i dag, om, hvordan det står til i dette land.

Hvis de mennesker, der byggede Musikhuset i Århus, havde produceret noget, som vi kunne have solgt til udlandet, kunne vi måske have fået nogle varige arbejdspladser, der havde givet valuta. De, der arbejder i Musikhuset i Århus, gavner ikke den danske betalingsbalance med så meget som en krone. Det skal skatteyderfinansieres, hvis man skal have den slags ting til at gå op.

Og i Holstebro, som også altid bliver fremhævet – nu kommer jeg selv fra de egne – kan man da ikke få revyen til at køre længere, så mon ikke man lige skulle spise lidt salt til? Men jeg ved godt, at det er som at slå i en dyne, når man snakker om den slags ting herinde. Man ser, læser og hører jo kun det, man vil, og det, der passer ind i den mening, man selv har; det var jo ikke så rart at blive forstyrret i sine cirkler.

Jeg skal ikke gøre så meget ud af den dér fradragsfidus, der nu skal være for erhvervslivet; den synes jeg – og det har jeg sagt en gang før – at hr. Jimmy Stahr redegjorde så fortrinligt for. Den kan vi selvfølgelig ikke være med til. Vi vil gerne være med til at afskaffe skatten, og vi ønsker, at kulturlivet skal drives i frihed, men vi vil ikke lege sådan nogle julelege, som ministeren er inde på her.

Så skal vi have det nævn nedsat, og det får vi heller ikke, så det kan man godt glemme. Men hvad er det for en uskik, man kommer ind på: ministerens jeg-alene-vide, og mine venner sidder i det nævn, og de skal herefter definere, hvad kunst og kultur er. Som fru Ingerlise Koefoed sagde, har vi haft så mange fremragende diskussioner herinde om, hvad der er kunst og kultur, men ministeren skal udpege fem mand, for de ved lige præcis, hvad det er.

Jeg ville ikke være glad ved at være minister og være så sikker på mig selv. Hvis man endelig skulle have sådan et nævn – hvad vi ikke skal, men hvis vi skulle – skulle sådan et nævn i hvert fald udpeges af Folketinget, og så var det da en idé at sætte en mand som Rindal ind i det, men det blev det nok ikke, hvis det var kulturministeren, der skulle bestemme.

Det er en uskik, gentager jeg, at nedsætte nævn, hvorved vi giver Folketingets myndighed til nogle mennesker, og det, de kommer med, kan ikke engang appelleres.

Jeg kan simpelt hen ikke fatte, at en mand, der kalder sig liberal, kan komme med sådanne diktatoriske tanker, for det er jo rent diktatur, at disse mennesker får hals- og håndsret over noget og kan bestemme på alle andres vegne. Skal der nedsættes et nævn, skal medlemmerne af det udnævnes af Folketingets partier, det er soleklart. Men som sagt: Vi får ikke brug hverken for kulturstøtten fra erhvervslivet eller for nævnet, og det har jeg sagt tak for én gang.

(Kort bemærkning).

Skrumsager Skau (V):

Hr. Poulsgaard var jo så venlig at spørge om, hvor meget Venstre vil bruge på kulturen. Jamen hr. Poulsgaard, det er jo ikke spørgsmålet. Her lægger vi det op til dansk erhvervsliv, til virksomhederne, at vælge og finde ud af, hvad de mener vil være godt. Det er jo det, der giver nogle muligheder for alternative ting – i stedet for, at staten skal bestemme hele vejen igennem – og så er det nævnt, der lægger rammerne.

Det betyder frihed for virksomhederne til at prøve alternative muligheder, og vi kender jo udviklingen, hvor der er en tendens til, at man prøver på at sætte Nordisk Fjer tværs over vore balletdansere. Det er det, vi gerne vil undgå ved, at virksomhederne har muligheder for at vælge.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Det var til Fremskridtspartiets ordfører, der gav udtryk for – sådan forstod jeg det – at man spildte folketingsmedlemmernes tid ved at fremkomme med den slags forslag. Mig bekendt er der ikke ret mange folketingsmedlemmer i denne sal, så tiden er jo spildt i forvejen. Jeg kunne forstå det, hvis alle folketingsmedlemmerne var i salen og var med i diskussionen; så kunne man sige, at man spildte folketingsmedlemmernes tid. Men det er jo ikke tilfældet.

En anden ting, hr. Poulsgaard nævnte, var spørgsmålet om Musikhuset. Jeg går ud fra, at Fremskridtspartiet vil støtte Fælles Kurs, når vi kommer med et beslutningsforslag om, at vi udlejer salen her til et rock-center. Så vil der være folk i huset, og så vil der være liv og glade dage.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Det kræver i hvert fald nogle ændrede regler for Folketingets virke.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det var hr. Skrumsager Skaus bemærkning om, at så kunne erhvervslivet vælge. Jamen det er jo lige netop det, der er den anden store fare og den største fare. Jeg er ikke i tvivl om, at man kan få erhvervslivet til at sponsorere Den Kon-

gelige Ballet, det er der ikke spor fare ved. Men hvornår får man erhvervslivet til at sponsorere noget, der rører ved erhvervslivet selv, noget, der f.eks. sætter spørgsmålstegn ved, om det er rigtigt, at vi fortsat har det svineri fra erhvervsvirksomhedernes side, som ødelægger de danske farvande? Hvornår får vi erhvervsvirksomhederne til at vælge det? Hvornår får vi erhvervslivet, f.eks. Nordisk Tobakskompagni, til at vælge at støtte noget, der påpeger faren ved rygning, den kræft, det fremkalder, hvor mange der dør af det?

Jamen det er jo netop det, at så er det for fremtiden erhvervsvirksomhederne, der kommer til at bestemme, hvordan kulturen skal være i dette land, og ikke det, kunstnerne gerne vil fortælle os andre, og det, vi andre har brug for.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Først til hr. Preben Møller Hansen: Selv om der ikke er så mange medlemmer til stede i salen, er det da klart, at de fleste partier har diskuteret det her. Vi har diskuteret det på vores gruppemøde. Medlemmerne ved, hvad deres ordfører siger om det, og de er enige i det, ordføreren siger. Jeg går da også ud fra, at de medlemmer af Fælles Kurs, som ikke er til stede her i dag, er enige med ordføreren på det her område i, hvad han nu kommer op og siger.

Så var der det med erhvervslivet, der skal støtte, og så skal det også vælge. Det er da klart, at hvis det støtter, vil det også sende sin støtte hen til det, de bedst kan lide.

Det friskeste eksempel, jeg har på, hvordan det kan gå, er, at sparekasserne – eller bankerne, jeg skal ikke sige hvem – havde tilbudt et lille teater her i byen at betale dets plakater. De kunne selv vælge, hed det, hvilke kunstnere der skulle lave plakaterne, og hvad de skulle lave.

Det lille teater valgte at lade tre af de såkaldte unge malere lave tre plakater. Dem viste de til sponsorerne, og de sagde tak til de to, men sagde, at den tredje brød de sig ikke om, og spurgte, om teatret ville prøve på at få kunstneren til at lave den anderledes eller vælge en anden kunstner. Så sagde teatret: Nej tak, vi skal nok selv klare vores plakater!

(Kort bemærkning).

Jimmy Stahr (S):

[Jimmy Stahr]

Jeg tror, at Venstres ordfører simpelt hen ikke vil forstå det. Jeg tror nemlig ikke, at han ikke kan forstå det. Vi er flere, der har prøvet at bøje det i neon, som det vist hed i gamle dage; nu hedder det tjekket det i alle ender og kanter. Stadig væk står Venstres ordfører heroppe og siger de ting, han gør.

Der er ingen af os, der har sagt, at erhvervslivet ikke må give, hvad i alverden det vil, til kulturlivet. Vi holder utrolig meget af erhvervslivet, når det giver til kulturlivet. Vi ville holde fantastisk meget mere af det, hvis det også gav sådan uden videre, måske ligefrem anonymt, hvad man nu ikke rigtig kan forestille sig at erhvervslivet ville gøre, men never mind. At erhvervslivet gav af sit overskud, er der ingen af os der har noget imod.

Det, vi har noget imod, er, at erhvervslivet gerne vil give og have sit navn på, og så skal staten – vi andre – betale det halve af det. Det er lige præcis det, Venstres ordfører åbenbart ikke vil forstå. Det er den halvdel, vi andre skal betale uden at have indflydelse på det, vi ikke vil være med til. Den anden halvdel, erhvervslivets – fint, kom bare an!

(Kort bemærkning).

Poulsgaard (FP):

Det er ret fantastisk: Hr. Jimmy Stahr og jeg er ved at blive fuldstændig enige. Det var faktisk det samme, jeg ville have sagt til Venstres ordfører: Lad da erhvervslivet give alle de midler, det vil, til kulturlivet. Det skal bare ikke være for min regning. All right, hr. Jimmy Stahr har spurgt Venstre.

Så vil jeg lige sige til hr. Preben Møller Hansen, at jeg ikke bebrejder partiet, at det fremsætter forslag i Folketinget. Det er faktisk det, vi er valgt til, også forslag, vi ikke kan få vedtaget. Det skylder vi vore vælgere, når vi afgiver et løfte.

Det, jeg sagde, og det var en bebrejdelse mod regeringen, var, at f.eks. om reklamefinansieret radio og fjernsyn har regeringen sagt, at det ikke kan betale sig, at vi kommer med et forslag, for vi har ikke flertal for det. Det siger den om en masse ting. Den siger, det er vores politik, men at det ikke kan betale sig, vi kan ikke få flertal for det.

Her er der to forslag, som regeringen på forhånd måtte kunne sige sig selv at der ikke kan samles flertal for. Hvorfor i himlens navn –

undskyld udtrykket – skal vi så have dem her ned i salen? Det var faktisk det, det gik på.

Med hensyn til det sidste spørgsmål, om vi skal til at leje salen her ud: Et forslag herom vil jeg ikke love at støtte.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Det er noteret, at ordføreren selv var klar over sin overtrædelse af forretningsordenens regler.

Hr. Bernhard Baunsgaard har ordet for en kort bemærkning, og så er vi tæt på at gå videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Venstres ordfører, hr. Skrumsager Skau, sad og rystede på hovedet, da der blev gjort indsigelse mod dette med erhvervslivets indflydelse på kunsten. Jeg har et eksempel, som gør, at hr. Skrumsager Skau måske kan forstå det.

For nogle år siden havde vi en revy, der hed »Gris på gafflen«, som handlede om æderi og sådan noget, og vi havde en udmærket kunstner i Århus, der lavede en meget morsom tegning. Det var en gengivelse af en gris med de sædvanlige streger efter udskæringer, og så havde han føjet til: »Den danske gris er sund – den strutter af penicillin«. Det var i de tider, hvor man havde eksempler på, at danske dyr var farlige at spise, fordi der var for meget penicillin i dem. Hvad gjorde landbruget? Det forsøgte at få denne tegning stoppet, fordi det mente, at det skadede det, at det kom frem, at landbruget bar sig sådan ad.

Det er jo det, der vil ske. Det ved man jo godt.

(Kort bemærkning).

Skrumsager Skau (V):

Jeg ved ikke rigtig, hvad det er, hr. Bernhard Baunsgaard vil med nogle ting, som overhovedet ikke har med kultur at gøre, men har noget med erhvervslivet at gøre.

Men jeg ser da frem til, at SF og Det Radikale Venstre uden at få deres navne på vil støtte Venstres kommende kulturoplæg.

Kristian R. Kristensen (KRF):

Jeg vil gerne på Kristeligt Folkepartis vegne anlægge en lidt anden indgangsvinkel end den, vi har været vidne til her på det sidste.

[Kristian R. Kristensen]

Det ene af de to lovforslag, nr. L 96, som er fremsat af kultur- og kommunikationsministeren, bygger på den bærende idé, at kulturlivet og erhvervslivet er ligeværdige dele af vores samfund og gensidigt kan opnå fordele ved et samarbejde.

Det er det dér med samarbejdet, jeg gerne vil pege på. Jeg tror, der er noget berigende for hele samfundet i, at to parter som kulturlivet og erhvervslivet opnår et samarbejde. Så kunne det være, at vi fik skabt en god og alsidig kultur i vort samfund.

Samtidig fremsætter skatteministeren lovforslag nr. L 97, som går ud på, at gaver, som ydes af selskaber for at støtte kunst og kultur, inden for visse grænser kan fratrækkes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Det er igen et led i det samarbejde, der gerne skulle blive til gavn for os alle, fordi det udtrykkeligt siges, at gaverne skal ydes til almennyttige foreninger, stiftelser eller institutioner, som udelukkende eller i stor udstrækning benytter de midler, de får, til fordel for kunst og kultur. Samtidig indebærer det en godkendelse, sådan at gaverne kan blive fradragsberettigede for gaverne.

Selskaberne skal kunne yde gaver til almennyttige foreninger og stiftelser, og det er igen et bevis på, at det er de samme tanker, de samme ideer, der går igen i de to forslag fra henholdsvis kultur- og skatteministeren, og det ser jeg som noget positivt.

Derfor skal jeg på vegne af CD og Kristeligt Folkeparti anbefale lovforslagene til videre behandling.

(Kort bemærkning).

Jimmy Stahr (S):

Nu letter det selvfølgelig lidt, at vi kan tage to regeringspartier på én gang og svare, altså både CD og Kristeligt Folkeparti.

Her kom altså en ny ting ind i billedet, nemlig et samarbejde mellem erhvervslivet og kulturlivet, og det synes jeg lyder fremragende. Igen må jeg så spørge: Hvorfor kunne det samarbejde ikke foregå uden om staten? Hvorfor skal staten hele tiden blandes ind i det? Den er jeg meget imod at man blander ind hele tiden. Jeg synes, at erhvervslivet skulle støtte kulturlivet og lave et godt samarbejde mellem erhvervsliv og kulturliv, men jeg kan stadig væk ikke se, hvorfor det skal indblande os andre.

(Kort bemærkning).

Kristian R. Kristensen (KRF):

Det samarbejde, der her er tale om, er ikke bare et samarbejde imellem erhvervslivet og kulturlivet. Det er også et samarbejde mellem det frie erhverv og det offentlige.

Jørgen Tved (FK):

Engang for mange år siden kunne man, hvis man syndede, hos den katolske kirke købe et afladsbrev. Jo større synder, jo dyrere brev.

Nu er man åbenbart ved at indføre nogle skattefiduser – det er jo det, sagen drejer sig om – ikke til støtte af kulturen, men hvis erhvervslivet har svinet rigtig meget i miljø og natur, hvis de har været rigtig grove over for de ansatte, måske ved at overtræde nogle arbejderbeskyttelsesregler osv., kan de købe aflad ved at give et eller andet beløb til kulturen, som det hedder så flot. Det skal de nok fortælle vidt og bredt, og så kan skatteyderne få en god del af regningen, for det er naturligvis en skattefidus.

Det er egentlig det, kulturministeren foreslår, og det er glædeligt, at der tilsyneladende ikke her i Folketinget er gehør for flere fiduser af den slags.

Det er allerede blevet sagt fra flere af ordførernes side, at åbner man op i højere grad for den slags, end man allerede har gjort, så varer det ikke længe, før vi ser balletdanserne på Det Kongelige Teater danse »Svanens død« med et skilt i hånden: »Jeg er sponsoreret af Axel Juhl-Jørgensens byggefirma« eller: »Jeg er betalt af Toms Chokolade«, eller hvad det nu kan være for mærkværdigheder, vi kommer til at opleve.

Jeg synes, at vi i denne sal har hørt nogle meget fornuftige synspunkter fra begge de socialdemokratiske ordførere. Der var bare en lille bemærkning, jeg ikke var så glad for. Det var, at vi kunne se på sagen i udvalgene.

Når jeg ikke var så glad for den bemærkning, er det, fordi vi for nogen tid siden her i Tinget diskuterede reklamefjernsyn og reklame i lokalradioerne. Også her sagde den socialdemokratiske ordfører mange fornuftige ting. Vi kunne faktisk skrive under på, hvad der blev sagt i den retning. Og så ser vi nogle få dage efter, at man vender 180 grader, og så siger man: Nå ja, så må vi altså lukke op for reklamen.

Derfor er vi lidt nervøse for, at når Socialdemokraterne kommer ind bag de lukkede døre i disse udvalg, hvorfra der ikke må refereres, vil de også i denne sag vende 180 grader.

[Jørgen Tved]

Man burde måske gå en anden vej. Man burde måske i stedet for at give los for flere skattefiduser sige til firmaerne: Alt jeres reklamehalvøj kan I ikke mere trække fra på jeres regnskaber. Der laves mange fiduser for at få bragt firmaernes overskud ned, og hvis man lavede en ordning, hvorefter firmaerne ikke kunne trække f.eks. udgifterne til reklame fra, det vil sige snyde skatteyderne for nogle af deres penge, hvis man fik taget hul på diskussionen om, hvordan vi skulle få firmaerne til at betale noget mere til fællesskabet, kunne det godt være, at den overordentlig store reklamestrøm, vi alle plages af, ville tage af.

Hvad er det, vi står over for? Vi står i en situation, hvor kulturlivet på alle områder og alle niveauer er i virkelig krise. Hvis man slår op i aviserne, kan man læse, at bibliotekerne ikke har råd til at købe det antal nye bøger, de gerne ville have at lånerne fik mulighed for at læse. Nå ja, er der nogle, der vil sige, det har ikke noget med statens udgifter at gøre, det er noget, der klares af kommunerne. Det er rigtigt, men også her spiller bloktilskuddene ind, som staten på alle områder beskærer.

Vi har adskillige teatre, der lever en kummerlig tilværelse, og hvor de efterhånden har fået priserne sat så meget i vejret, at det er noget af en luksus for almindelige mennesker at komme sådan nogle steder.

I Fælles Kurs har vi den opfattelse, at kulturen på alle niveauer skal være til rådighed for befolkningen, også for dem, der ikke har de helt store indtægter. Derfor mener vi, at det er offentlige, der i langt højere grad går ind her, ikke det private erhvervsliv, i hvert tilfælde ikke, hvis de på nogen måde stiller betingelser for den sponsorering, som kunne komme på tale.

Jeg har som Socialdemokratiet ikke spor imod, at Skandinavisk Tobakskompagni gav et ganske anseligt beløb til støtte f.eks. af Fiolteatret, så deres trængselstid var overstået. Men dér har vi den samme opfattelse: Hvorfor skal det omkring statskassen? Hvorfor kan de ikke gøre det direkte?

Men som sagt: Vi vil godt advare imod, at erhvervslivet på nogen områder får indflydelse på, hvad der skal bringes, hvilke bøger der skal skrives, hvilke teaterstykker der skal sætte op, osv. Vi vil godt bede os fritaget for nogen som helst indblanding fra den side i den slags ting og sager.

Derfor er det vores opfattelse, at det forslag, kulturministeren her har fremsat, er et rigtig dårligt forslag, som har mere med skattepolitik at gøre, end det har med kulturpolitik at gøre. Som sagt er vi ikke medlem af nogen af de udvalg, der skal behandle sagerne, og jeg ved ikke, om forslaget bliver bedre, når det har været igennem en udvalgsbehandling. Men indtil vi ser betænkningen, vil vi foreslå, at forslaget går skråt i papirkurven.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Jeg skal berolige hr. Jørgen Tved: Socialdemokratiet er ikke indstillet på at indføre flere skattefradrag. Det håber jeg fremgik ret tydeligt af mit første indlæg. Under ingen omstændigheder flere fradrag af den slags.

Det næste, vi talte om, var udvalgsarbejdet.

I det indledende indlæg gjorde vi opmærksom på, at hvis regeringen vitterlig ønskede dette her, så kunne man passende have gjort det på en enklere måde, og man kunne også have sagt, hvad det egentlig var, man ville, nemlig at give erhvervslivet en mulighed for at dirigere med offentlige penge ud over deres egne penge i forholdet til kulturaktiviteter.

Men i hvert fald: ikke nogen skattefradrag i den anledning med vores stemmer.

Kultur- og kommunikationsministeren (H. P. Clausen):

Vist er der skattepolitik i det her. Det vil skatteministeren tage sig af om et øjeblik. Nu har denne del af debatten koncentreret sig om forslaget om nedsættelse af et nævn, som i virkeligheden skal have til opgave at hjælpe skattemyndighederne med at tage stilling i de tilfælde, hvor der skal foretages de fradrag, vi har stillet forslag om.

Jeg synes, det af flere grunde, som jeg skal komme ind på efterhånden, har været en interessant debat. For det første fordi den viser, at nogle her i salen stadig er fastlåst i nogle forestillinger på dette område, som efter min mening dels er grundløse, dels burde være overvundet for lang tid siden. Jeg synes dernæst, at noget af det, som kom frem, bl.a. fra de socialdemokratiske ordførere, må kaldes interessant. Men det første først, og her kan jeg da godt vende mig et kort øjeblik til hr. Jørgen Tveds betragtninger.

[Kultur- og kommunikationsministeren]

Jeg tror, vi på dette område, ligesom da vi i sin tid begyndte at røre ved reklameområdet, er i gang med noget, hvor tiden er med, hvor tiden arbejder med frem imod, at man kan se fornuften, kan se mulighederne i det forslag, vi har fremsat. Derfor er det også væsentligt at fremsætte det, og derfor er det ikke spild af Folketingets tid, at vi lægger det frem til debat. Det er væsentligt, at vi får taget fat på det principielle, som ligger til grund for dette forslag.

Jeg er lidt forundret over, at så mange af de gamle forestillinger står fast og stadig væk drøftes og argumenteres ud fra en række eksempler, som er enkeltstående, og som i virkeligheden ikke holder, når man ser på, hvordan der allerede inden for de rammer, som eksisterer, og som vi altså foreslår nu at udvide en smule, foregår en omfattende støtte med private midler i mange forskellige former til kunst og kultur, specielt når man kommer ud i landet. Når man kommer ud i landet, ser man, at der ikke er tale om det, som flere af ordførerne efterhånden har bekymringer for, nemlig at det vil gå sådan, at erhvervslivet styrer hele kulturområdet.

Jeg vil da godt bruge dette udgangspunkt til at understrege det, som jeg blev bedt om, og det, som står i bemærkningerne, og det, som er gentaget mange gange også fra denne talerstol, at det ikke er regeringens hensigt at svække det offentlige engagement på kulturområdet. Det, der er tale om her, er at søge åbnet for yderligere kanaler, der kan føre penge ind.

Vi ser rundt omkring, at det ingenlunde altid er det trykke, det ukritiske, det traditionsbundne, der bliver støttet. De kunstmuseer, de samlinger, vi har set rejse sig rundt omkring i landet på lokalt initiativ og ofte med omfattende sponsorering, de kunstværker, der stilles op, de forestillinger, der gives støtte til i lokalsamfundet i betydeligt omfang, er et tydeligt dementi af, at det vil gå, som hr. Bernhard Baunsgaard og fru Ingerlise Koefoed frygter.

Jeg synes efterhånden, man skulle komme det skridt videre, at man så på realiteterne, som de faktisk udfolder sig. De dementerer de vældige systemer af bekymring, som man hurtigt kan bygge op, når man tager fat på det ene eksempel og lægger et eksempel til og forestiller sig hvis, såfremt, ifald Superfos, hvis, såfremt, ifald andre skulle det ene eller det andet. Jamen der er jo også den mulighed – den synes jeg fru

Ingerlise Koefoed ganske udmærket belyste med sit ene eksempel: man kan jo også sige nej. Der er ikke nogen tvang her. Det er ikke nogen tvang. Det er et forslag om yderligere midler, der skal føres til.

Her ligger det væsentlige. Det er en tankegang, vi bygger ud her, som forudsætter, at der ud over det statslige engagement, ud over den hidtidige måde at bestyre og forvalte kulturstøtte på, er mulighed for, at man ved et samarbejde mellem en sponsor, en gave giver og en modtager finder frem til områder, decentralt, dér hvor behovet og hvor interessen er tilstrækkelig hos begge parter, finder sammen om at finansiere kulturelle tiltag, således at vi får flere strenge at spille på, flere muligheder.

Derfor synes jeg nok, at Socialdemokratiets forslag er interessant, men kun til en vis grad, og der er en meget snæver ramme for min sympati for det.

Det, jeg finder interessant ved det, er, at Socialdemokratiet ikke afviser, at erhvervslivet kan være med til at støtte kunst og kultur. Det synes jeg er væsentligt, fordi det er andre toner, end der har lydt fra andre af ordførerne her. Men jeg synes ikke om selve forslaget, for så har vi igen en central model, hvor det hele skal ind i Kulturministeriet, og det er ikke det, vi vil have. Det er et system, hvor sponsor og modtager finder hinanden og selv, om jeg må sige, afslutter deres aftale med hinanden og sammen finder frem til det, de kan enes om, som på den måde, synes jeg, får en anden vægtning, giver en anden stramning, giver det flerstrengede system, vi er interesseret i at sætte i gang.

Det er også det, jeg tror vil komme, for de sidder rundt omkring i landet og venter på det. I erhvervslivet er der interesse for det og hos kunstnere, kulturfolk af forskellig art, institutionsledere og andre. De håber på det. Det gør også mange kulturpolitikere i amtsråd, i kommunalbestyrelser, hvor de sidder i bestyrelserne for teatrene, for orkestrene, for alle kulturinstitutioner, museerne, og hvad man har rundt omkring, og laver et kæmpe benarbejde i dag for at skaffe midler til de store ting, som ikke lader sig afholde og ikke bør kunne afholdes inden for de løbende driftsbudgetter. De ønsker, og de vil gerne have en sådan lettelse, en stimulans, af muligheden for at bringe penge ind til løsning af ekstraordinære projekter.

[Kultur- og kommunikationsministeren]

Vi kan ikke, siger hr. Bernhard Baunsgaard, spilde tiden på de forholdsvis få millioner. Jo, det kan vi, fordi det er princippet i det, som er afgørende. Det er de muligheder, som åbner sig, og det er de muligheder, vi tilbyder disse mennesker rundt omkring i landet, som vil være glade for dem. Jeg tror, at efterhånden som det bliver mere og mere klart, hvad det er, det drejer sig om, vil der fra dem lyde – det gør der allerede nu – et stærkere og stærkere krav om, at vi gør noget ved det i den retning, vi har peget på her.

Jeg må også afvise Socialdemokratiets forslag som uinteressant i den større sammenhæng, interessant derved, at der er tale om, at erhvervslivet kan få lov til at støtte, men uinteressant, fordi det giver centralisme, det giver meget mere bureaukrati end dette nævn. Det får mig til at understrege, at en del af debatten her har spillet på den tankegang, at dette nævn vil blive et nyt stort bureaukratisk instrument. Det vil det ikke.

Det er et nævn, som skal sikre, at når skattemyndighederne er i tvivl, så kan der træffes en afgørelse om fradrag eller ikke fradrag på linie med, hvad man har på en lang række andre områder. Det tror jeg skatteministeren vil komme ind på.

Det nævn vil ikke få svært ved at afgrænse, hvad der er kultur. Kulturudvalget i dette Folketing ved jo også meget godt, hvad kultur er, når det beskæftiger sig med den. Jo, i praksis kan man finde ud af det.

Vi har masser af råd og nævn og udvalg siddende i Kulturministeriet, som forvalter de midler, vi har, og vi har ikke til daglig de store problemer med det.

Dette nævn kommer jo ikke til at skulle drøfte omfattende kulturelle afgrænsninger. Det er allerede præciseret, at det, Kulturministeriet beskæftiger sig med, og det, amter og kommuner beskæftiger sig med, automatisk er inde under denne lov, og de beslutninger, der senere måtte blive taget, vil så være retningsgivende og normerende, så længe foreningerne m.v. opfylder de betingelser, der gjaldt, da de blev godkendt som fradragsberettigede.

Det vil altså sige, at der ikke – det er der nogle der ligesom lader skinne igennem – er tale om, at dette nævn skal inddrages i hver eneste sag og tage stilling i hver eneste sag. Socialdemokratiets forslag ville forudsætte, at Kultur-

ministeriet skulle inddrages i hver eneste sag, som man sendte ind.

Det er atypisk at komme med et eksempel på, at en fabrik giver 1 mio. kr. til et bestemt formål. Det er ikke tilfældet. I langt de fleste tilfælde etableres sponsorarrangementer med masser af små beløb, som lægges sammen. Skulle hvert eneste af dem så ind i Kulturministeriet, de 10.000 kr., 5.000 kr., 50.000 kr., 75.000 kr., som man lægger sammen til de forskellige formål fra mindre og større virksomheder, og som skal gøres fradragsberettigede og vil blive gjort det efter denne lov?

Nu vil det blive sådan, at det gøres automatisk og smidigt, og det vil være en stimulans til, at det bliver lettere og mere attraktivt at lave de arrangementer, som man allerede nu ser mange eksempler på.

Jeg tror, vi her står med et forslag, som måske ikke kan komme igennem Folketinget ved denne lejlighed – lad os nu se, jeg forstod jo, at vi kunne drøfte det videre i folketingsudvalget – men som i hvert fald peger i den rigtige retning, så jeg er godt tilfreds med, at vi har fremsat det, og tilfreds med den respons på det, vi får rundt omkring. Jeg tror nemlig, at man ganske langsomt her vil se en udvikling, som vil føre frem til, at vi får en sådan flerstrengethed, en sådan smidighed med tillægsbevillinger, som der jo er tale om, fra erhvervslivet til det fælles gode, som en kombination af erhvervsliv og kultur jo faktisk er og udvikler sig mere og mere til i disse år. Så jeg tror på fremtiden.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Debatten om disse to forslag har i hovedsagen drejet sig om det kulturpolitiske, men det er jo en alsidig opgave at være skatteminister, og det rækker altså også ind på kulturområdet. Det gør det selvfølgelig kun spændende og interessant, men jeg vil nu i mine bemærkninger her især besvare nogle af de spørgsmål, der er blevet rejst om den mere skattemæssige side af dette projekt.

Det forslag, jeg har fremsat, går ud på, at selskaber, som er skattepligtige efter selskabsskatteoven, skal kunne fradrage visse gaver ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Disse gaver skal kunne ydes til foreninger og stiftelser, institutioner m.v., der anvender deres midler til fordel for kunst og kultur, og gaverne kan ikke overstige 3 pct. af selskabernes skattepligtige overskud.

[Skatteministeren]

For at disse gaver kan være fradragsberettigede hos selskaberne, skal disse foreninger m.v., der modtager gaverne, være godkendt af et særligt, uafhængigt nævn, som nedsættes af kultur- og kommunikationsministeren. Jeg vil gerne understrege dette med nævnet, for på sin vis kan jeg da godt forstå, at nogle kunne nære betænkelighed ved, om der nu skal nedsættes en ny kreds af smagsdommere, der skal sidde og skelne imellem, hvad der er fradragsberettiget og ikke fradragsberettiget her. Men det er altså nødvendigt at lægge nævnet ind af skatteadministrative årsager, for alternativet til at have et nævn ville jo være, at de kommunale skatteforvaltninger over hele landet i hvert enkelt tilfælde skulle sidde og vurdere, hvornår der kan gives fradragsret, og hvornår der ikke kan, og med al mulig respekt for kompetencen og måske også indsigten i kulturelle forhold i de kommunale skatteforvaltninger må man vel sige, at det ville være et stærkt besværliggørende element i skatteadministrationen, at man her skulle sidde og vurdere disse formål. Jeg tror, det ville være mere betryggende i den situation at lave et nævn, som nedsættes i kulturministeriel regi. Det er altså baggrunden for, at nævnsløsningen er bygget ind, og den lægger jeg stærkt vægt på ud fra et skatteadministrativt synspunkt.

Lovforslaget om fradragsret for gaver til kulturelle aktiviteter er i øvrigt også fremsat, fordi det i dag er svært at trække grænsen mellem en fradragsberettiget reklameudgift og en ikkefradragsberettiget gave til kulturelle aktiviteter, og denne besværlige sondring bliver lidt mindre besværlig med det lovforslag, som er fremsat. Der er altså rent faktisk også nogle skattemæssige begrundelser for forslaget ud over de kulturelle.

Ifølge ligningslovens § 8 kan udgifter til reklame fratrækkes i det år, hvor de er afholdt, og under reklameudgifter falder også sponsorbidrag. Sponsors bidrag til fodboldklubber og andre sportsklubber kan fradrages som driftsudgifter, såfremt sponsorerne opnår en ret til reklame, der svarer til dette bidrag. Fradragsretten må så forudsætte, at sponsors identitet – det kan være navnet, det kan være firmamærket, eller hvad det nu kan være – direkte fremgår af skiltning el.lign., og præcis de samme regler gælder for bidrag til kulturelle aktiviteter. Det, der bare er problemet, er at afgrænse,

hvad der ligger i begrebet en reklameværdi, der svarer til det bidrag, der ydes.

Det er altså vigtigt at understrege, at den ret, der er til at fratække udgifter til sponsorindsats, hvortil der er knyttet reklameindsats, altså ikke bare gælder dér, hvor vi normalt har kendt den, nemlig i idrætsklubber osv. i forbindelse med sportsaktiviteter, men også for kulturelle aktiviteter, og det er jo noget, som vi ser vokse op rundt omkring.

Hvis man nu f.eks. forestillede sig, at en diletantforening – skal vi tage et tilfældigt sted som Borup? – ville opføre »Den politiske kandestøber« med hr. Jimmy Stahr i hovedrollen, så kunne man ikke udelukke, at forestillingen kunne sættes op med fradragsberettiget sponsorbidrag. Der vil ganske vist være en række forudsætninger, der skal være opfyldt, for at der skal kunne gives fradragsret.

For det første skulle sponsors identitet klart og tydeligt og meget synligt fremgå i forbindelse med denne forestilling. Man kunne altså forestille sig – lad os tage et tilfældigt firma – Kemisk Værk Køge sponsorer denne forestilling, og det skulle så fremgå klart og tydeligt, for at der kunne være en reklamemæssig værdi.

Samtidig skulle bidrags størrelse stå i et rimeligt forhold til den reklameværdi, der kunne påregnes. Nu ville den jo nok være ganske betydelig med den nævnte i hovedrollen. I den forbindelse ville der også kunne lægges vægt på, om der ville være tale om et meget stort publikum til forestillingen; reklameværdien vil jo også i nogen grad afhænge af publikums størrelse.

I et sådant tilfælde ville man altså skulle anlægge en konkret vurdering af, om der virkelig er en reklameværdi i dette sponsorbidrag, som står i et rimeligt forhold til bidrags størrelse. Og det er jo alt i alt besværligt. Vi har eksempler på, at sponsorbidrag netop ikke er blevet godkendt som fradragsberettigede gaver. Fradragsret må f.eks. nægtes, hvis det overvejende eller eneste motiv for gaven har været, skal vi kalde det veneration over for foreningen eller klubben, eller hvem der nu måtte stå bag.

I en landsskatteretskendelse fra 1979 blev en ejendomsmægler f.eks. nægtet fradrag for udgifter til et gavekort til en fodboldklubs træner. Ejendomsmægleren fik derimod fradrag for udgifter til indkøb af fodboldtrøjer med påtrykt reklametekst. Og sådan er der altså mas-

[Skatteministeren]

ser af eksempler på, at det er utrolig besværligt at trække denne grænse.

Det, det blot er vigtigt at understrege, er, at der altså for sponsorbidrag både til sportslige, kulturelle og lignende aktiviteter gælder ens regler. Det vil sige, at bidragene for at være fradragsberettigede skal ydes først og fremmest for sponsorernes egen skyld, nemlig for at opnå en reklameværdi, der svarer til det bidrag, man giver. Det er altså sponsor og ikke kunstneren, der som udgangspunkt direkte skal have gavn af aktiviteten. Og som jeg før nævnte, må det antages, at fradragsretten forudsætter i hvert fald en formodet kontakt til et køberpublikum – jo større beløb, des større publikum.

Det er de kriterier, der nok generelt vil blive lagt til grund for, at fradragsret for sponsorbidrag kan blive anerkendt efter de gældende regler.

Dette forslag om fradragsret for gaver går jo netop ud på at fjerne denne besværlige sontring. Det går netop ud på at fjerne vurderingen af, om der nu til dette bidrag er knyttet en reklameværdi. Det gør det hele meget enklere, at man nu bare giver et beløb, og så bliver det betragtet som en gave, og så vil vi ikke interessere os for, om der er en reklameværdi knyttet dertil. Og det synes jeg egentlig måtte leve op til det, som en del ordførere har været inde på, nemlig den bekymring, som er kommet til udtryk fra mange sider over, at kulturelle aktiviteter er blevet, om jeg så må sige, overskygget af reklamesøjler. Her giver vi altså et tilbud om fradragsret for bidrag, uden at der skal knyttes reklamesøjler til. Vi kan altså afsvække den frygt, som nogle har.

Derfor må jeg indrømme, at jeg heller ikke umiddelbart forstår hr. Bernhard Baunsgaards betragtninger vedrørende tobaksreklamer, for hvis hr. Bernhard Baunsgaard er bange for, at Skandinavisk Tobakskompagni skulle stå som sponsor for en kulturel aktivitet og derved få en reklame for tobak, så burde hr. Bernhard Baunsgaard jo netop støtte dette forslag, som går ud på, at Skandinavisk Tobakskompagni kan yde en gave til kulturelle formål, uden at der samtidig reklameres for tobak. Jeg synes i øvrigt også, det ville være en udmærket ting, om et sådant bidrag kunne ydes, uden at der samtidig blev præsenteret en reklame for tobak, og dette her er netop et forslag om bidrag, hvortil der ikke er knyttet en reklameværdi.

Forslaget går faktisk først og fremmest ud på at sikre, at diskussionen om, hvorvidt en bidragsyder opnår en reklameydelse, der modsvarer bidragets størrelse, undgås.

Lad mig endelig, selv om jeg altså i første række har villet holde mig til det mere skattemæssige, knytte en mere kulturpolitisk betragtning til dette indlæg. For den betragtning har jo været fremført – og jeg tror også i debatten her – at disse bidrag fra erhvervslivet til kulturelle formål i første række støtter det kendte, det etablerede, det med det store publikum, hvorimod det eksperimenterende ikke i nær så høj grad kunne tilgodeses.

Jamen hvordan forholder det sig i dag, hvor fradragsret for sponsorbidrag kræver reklameværdi? Hvordan virker det? Ja, man må vel sige, at reklameværdien ved at støtte et allerede etableret og kendt kunstnerisk foretagende må formodes at være større end reklameværdien ved at støtte et nyt og ganske ukendt kunstnerisk foretagende eller ved at støtte et mere eksperimenterende indslag og mere eksperimenterende aktiviteter. Det må være ret oplagt, at reklameværdien er størst ved det kendte og det etablerede, hvorimod der ikke er så stor reklameværdi knyttet til det eksperimenterende, det, der måske i første omgang ikke har så stort et publikum.

Derfor kan der jo ved at åbne mulighed for fradragsret for gaver, hvortil der ikke er knyttet krav om reklameværdi, blive mulighed for, at andre end de etablerede og kendte kunstneriske foretagender i større omfang end nu vil kunne tilgodeses.

Vi har faktisk her et forslag, som slår to fluer med ét smæk: et forslag, som løser en række skattetekniske problemer, og samtidig et forslag med et virkelig vidtrækkende og fremadrettende kulturelt perspektiv.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

For det første vil jeg gerne sige til skatteministeren, at den dér forestilling med hr. Jimmy Stahr i hovedrollen jo altid har kunnet få sponsorbidrag. Den lokale sparekasse og alle mulige andre foretagender lokalt har jo altid støttet den slags ting med eller uden skattefradrag, sat deres navn i programmet, og så var den sag ude.

[Ingerlise Koefoed]

For det andet vil jeg sige til skatteministeren, at der jo altid har været folk, der har haft blik for det eksperimenterende, også folk i erhvervslivet, som har ønsket at støtte det eksperimenterende og har gjort det uden skattefradrag. Og det vil de sikkert blive ved med.

Kulturministeren har fundet et yndlingsudtryk om os, der går imod nogle af kulturministerens forslag, og det er, at vi er gammeldags, og at vi er bekymrede. Vi følger ikke med tiden, siger kulturministeren. Og det gør vi heller ikke. Vi følger ikke med tiden på det konservative ur. Men det er der jo så ikke noget at gøre ved.

Jeg vil gerne endnu en gang sige, hvorfor jeg er bekymret. Og selvfølgelig er jeg bekymret; jeg har lov til at være bekymret på kulturens vegne ud fra det kultursyn, jeg nu har.

Der er tre årsager til, at vi afviser dette her:

For det første er vi i tider, hvor der er vigende kulturbevillinger, i hvert fald i kommunerne. Vi risikerer, at der bliver en skævtrækning af kulturtilbudet, bestemt af erhvervslivet.

For det andet vil de bidrag, man får fra erhvervslivet, blive meget uregelmæssige – endnu mere uregelmæssige end de bevillinger, man får fra det offentlige.

Og for det tredje bliver det kulturstøtte, som skatteyderne betaler, uden at de gennem deres valg til kommunalbestyrelser, til amtsråd og til Folketing har nogen som helst indflydelse på det eller er med til at bestemme, hvad deres skattepenge skal gå til, om de skal gå til kultur eller de skal gå til sociale ting, eller hvad de nu skal gå til.

Erhvervslivet kan lægge de penge, det gerne vil give til kulturen, i en pulje: én pulje i staten og én pulje i kommunerne, og så kan folk søge om at få pengene, og de kan blive fordelt på den måde.

(Kort bemærkning).

Jørgen Tved (FK):

Jeg har et par spørgsmål. Det første er til skatteministeren. Jeg vil godt vide, om det, at et stort firma eller en erhvervsvirksomhed sponsorerer en kandidat til dette Folketing, er kultur. Og er det noget, der skal kunne trækkes fra på selvangivelsen på samme måde som nogle af de andre ting, som ministeren omtaler?

Og når ministeren selv bringer Skandinavisk Tobakskompagni ind i billedet, så var der måske mulighed for, at ministeren ville beskæftige

sig lidt mere med denne virksomhed – ikke for, at den skal sponsorere noget med kultur, men for at dens rent skattemæssige forhold og de store muligheder, som den har for at få lov til at spekulere med skatteydernes penge, kunne blive undersøgt, og disse penge komme ind i statskassen.

Men det, der bragte mig herop, var en efter min opfattelse ret demagogisk bemærkning fra kulturministeren. Han beskyldte jo os, der er modstandere af det forslag, der er fremsat, for at være gammeldags. Hertil må jeg sige, at her er ministeren jo også repræsentant for Det Konservative Folkeparti, og det er i hvert fald ikke noget nyt, at netop Det Konservative Folkeparti på alle områder er indstillet på at støtte erhvervslivet, at give det flest mulige skattebeholdninger – og jeg vil godt tilføje: de flest mulige skattefiduser. Så det var måske ministeren, der var lidt gammeldags i sin fremsættelse også af dette forslag.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Kulturministeren fortalte os slet ikke, hvorfor hans særlige nævn skulle være bedre end § 8-udvalget, der jo endte med at godkende alt godt mellem himmel og jord undtagen Kristeligt Dagblad. Jeg tror, det går på samme måde.

Nej, svarede kulturministeren, der opstår ingen vanskeligheder, for Kulturudvalget ved jo udmærket, hvad kultur er. Ja, så kunne jeg ønske, at ministeren bare nogle gange var medlem af Kulturudvalget. Jeg kan jo mindes, dengang Venstre sagde: Kultur og det, der skal have støtte, det er kun det, der ikke er et flertal imod i befolkningen. De Konservative trumfede over og sagde, at kun det, som et flertal går ind for, kan få kulturstøtte. Nu er de fleste virksomhedsejere jo nok konservative eller Venstrefolk – der er nok færre socialdemokrater, SF'ere og radikale – så det bliver vel sådan. Men det var jo også dengang, vi diskuterede, om teatergruppen Solvognen var kultur. Det var jo også dengang, vi diskuterede Jens Jørgen Thorsens Jesusfigur – var det kultur? En af kulturministerens tidligere kolleger mente det jo bestemt ikke. Det var dengang, Bjørn Nørsgaard foretog sin rituelle slagting af en hest – var det kultur? Jeg kan garantere for, at ministerens forbundsfæller ikke dengang mente, at det var det. Jeg har jo nævnt Mikael Wittes pla-

[Bernhard Baunsgaard]

kater, som jeg synes er særdeles rammende og gode. De blev angrebet meget stærkt af landbruget – det var dem med »Det danske svin er sundt, det strutter af penicillin«. Men det var jo også ham, der lavede den udmærkede plakat »Havet sletter alle spor – også det næste olieudslip«, dengang han ville gøre opmærksom på, hvor farligt det var.

Men det var jo også dengang, vi diskuterede Bent Hallers bog – den, der handler om børns og unges dårlige forhold i betonslummen – som ikke kunne blive købt til biblioteket i Thisted, og der er stadig ikke sket ændringer i biblioteksloven; et lokalt udvalg kan bestemme, hvad der skal anskaffes. Vi kunne ikke få igennem – bl.a. på grund af modstand fra konservativ side – at man burde være så alsidig også at have det, der kritiserer samfundet, til at stå på bibliotekets hylder.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Jeg har bedt om ordet, fordi der blev stillet et konkret spørgsmål til mig af hr. Jørgen Tved.

Jeg må forstå spørgsmålet sådan, at hr. Jørgen Tved spurgte, om der efter forslaget ville kunne ydes bidrag med fradragsret til en folketingskandidats valgkampagne. Dertil må jeg svare, at selv om nogle vil hævde, at det i så fald ville være bidrag til absurd teater, så ville det nævn, som kultur- og kommunikationsministeren nedsætter, ikke godkende fradragsret for den slags bidrag.

Kultur- og kommunikationsministeren (H. P. Clausen):

Jeg har et par kommentarer til de sidste korte bemærkninger.

Fru Ingerlise Koefoed har naturligvis ikke alene ret, men også pligt til at være bekymret, når der er grund til det. Når jeg taler om bekymring her, så er det naturligvis, fordi jeg mener, det er en unødigt bekymring, så denne unødige bekymring ville jeg gerne – men det har jeg altså ikke kunnet i denne sag – fritage fru Ingerlise Koefoed for at have. Det må så fortsætte. Jeg mener stadig, at der er al mulig grund til at lade bekymringen lette.

Når så fru Ingerlise Koefoed siger: Jamen erhvervslivet bør så aflevere sine penge på forskellige niveauer til en pulje, så vil det betyde, at der ikke kommer nogen penge, og så er vi netop dér, hvor jeg ikke vil hen, nemlig hvor vi har den samme styring af det hele.

Det får mig så til for alvor at sige: Jamen så er der da et eller andet, der ikke passer i argumentationen, for hvis det er tilfældet, at man fra sådanne puljer skulle kunne støtte kulturlivet, må der jo altså være en mulighed for at definere, hvad kultur er. Ellers ville man jo heller ikke kunne få puljerne derud, hvor de skulle.

Jeg kan bestemt ikke være enig med hr. Bernhard Baunsgaard i, at et sådant udvalg vil få et fantastisk besvær. Selvfølgelig vil der altid være enkelte eksempler på, at man har diskuteret ting – der blev nævnt en række – men læg mærke til, hvor langt man skulle tilbage i historien for at få en tilstrækkelig lang række af dem.

Situationen er jo den – og det ved hr. Bernhard Baunsgaard også meget godt – at det lykkes os ganske udmærket år efter år at få anbragt de penge, der er til vores rådighed i Kunstfonden og i musikloven, og bøger bliver købt til bibliotekerne, og disse ganske store beløb forvaltes og formidles af folk, som ikke uden videre kan give en definition på, hvad kultur er, men som gennem deres beslutninger faktisk foretager en ganske god afgrænsning af, hvad der er støtteværdigt. Ellers ville vi have haft langt flere problemer end dem, som vi sagtens kan blive enige om at der har været i tidens løb. Men tager vi de mange, mange, mange hundrede beslutninger, der rent faktisk er truffet, og som er truffet inden for en referenceramme, som hedder kulturaktivitet, lykkes det meget godt.

Det er derfor, jeg er ganske sikker på, at et sådant udvalg også vil kunne fungere – med nogen kritik af enkelte dispositioner naturligvis; der vil altid være plads til, at der fra Folketingets talerstol kan trækkes eksempler frem, som man ikke er tilfreds med. Det har vi også i det nuværende system, det vil vi have under alle omstændigheder, det vil vi også have med et forslag som det, Socialdemokratiet kom med om, at der skulle dobles op, når der kom et brev til Kulturministeriet derom.

Jeg tror, jeg taler mere om bekymrede folketingsmedlemmer og ordførere, end jeg taler om gammeldags. Det må være en konklusion på grundlag af det, jeg sagde, at mene, at jeg skulle have brugt det udtryk.

Nej, det, jeg sagde, eller det, jeg i hvert fald gerne vil understrege, er, at jeg tror, det, vi kommer med her, er i pagt med en udvikling, som er i gang i samfundet, og som derfor også

[Kultur- og kommunikationsministeren]

vil sætte sig igennem. Jeg kender til alle dem, der sidder rundt omkring og er interesserede i og venter på, at noget sådant kan komme i gang. De har de bedste motiver af verden, både kulturpolitikere, kulturpersonligheder og kulturinstitutionsledere og folk, der er parate til at give penge, og den treklang vil nok vise sig at kunne klinge på en sådan måde, at det også høres i denne sal på et tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Poulsgaard (FP):

Selv om jeg har været herinde i 14 år, vil jeg altså gerne, at ministre er nogenlunde troværdige, og jeg ved ikke andet, end at skatteministeren stod heroppe og sagde: Det nævn, kulturministeren nedsætter. Det er da en falsk melding at give fra denne talerstol. Der bliver intet nævn nedsat, det er den melding, der gives heroppefra, for der er ikke flertal for et nævn.

Og så har jeg et spørgsmål til kulturministeren – jeg ved godt, det er omsonst, jeg tror ikke, jeg får svar på det, men jeg forsøger nu alligevel: Hvis vi nu leger lidt med tanken om, at der var et flertal for det nævn, hvilke navne ville ministeren så sætte på?

Jimmy Stahr (S):

Hvis jeg var det private erhvervsliv, ville jeg ikke være i tvivl om, at jeg ville yde sponsorstøtte til den optræden, de to ministre lavede her i dag, og da jeg yderligere ved, at jeg ville få den dobbelt op af skatteyderne, ville det jo være helt på sin plads.

Læg mærke til, hvordan begge ministre startede! Kulturministeren begyndte med at sige, at det her er overvejende et skattespørgsmål, og det vil skatteministeren besvare. Da så skatteministeren kom herop, forklarede han, at det her var jo meget kultur, så derfor regnede han med, at vi havde fået svar af kulturministeren. Altså: Begge ministre sørger for at flytte det hele, så det kan ligge på et meget, meget lille sted. Og det er jo i virkeligheden dér, det her kan ligge.

Man kan jo nok undre sig over, hvor denne blomst har vokset. Jeg kan ikke forestille mig, at den har vokset i Venstres urtehave, sådan virker det altså ikke, og jeg synes egentlig også, hvis vi skal bedømme de to ministres optræden, at det var skatteministeren, der havde det dårligst, mens han stod heroppe. Det var i hvert

fald ham, der måtte bruge flest kilder og gå længst tilbage for at hente eksempler, og det synes jeg viser noget om, at vi alle sammen er en lille smule utilpas ved dette her. For jeg tror egentlig heller ikke, at der er ret mange i regeringen, der kan lide dette forslag.

Hvis vi var rigtig nådige – men det er vi ikke i Socialdemokratiet – bad vi om at få en stramning, og så stoppede vi denne sag allerede efter førstebehandlingen, men så nådige vil vi ikke være. Vi vil godt fortsætte den lidt i udvalget.

Det, man så kunne tale om, var nok dette nævn, for det kan jo godt være, at skatteministeren i virkeligheden har ret i, at vi har brug for et sådant nævn til at undersøge alle disse reklamefiduser og alle disse skattefiduser. Nu talte skatteministeren så varmt for dette nævn – nå, det var måske ikke så varmt, men sådan lød det for mig – der blev talt varmt for, at vi skulle finde ud af disse ting, så nævnet kunne det da godt være at vi skulle have, og det har vi heller ikke taget afstand fra.

Dette nævn skulle klare alle disse ting, men da det så kom til stykket, kunne skatteministeren alligevel ikke nære sig og kom med et eksempel på, hvad nævnet skulle beskæftige sig med, og han kunne fortælle os, at det i hvert fald aldrig ville tillade, at folketingsmedlemmer fik sponsorstøtte. Så er vi nøjagtigt dér, hvor vi alle sammen ved at vi befinder os: Ministeren vil gerne fortælle det nævn, hvad det skal mene, og skatteministeren kan altså ikke engang vente på, at det nævn er nedsat, før han kan fortælle, hvad det nævn vil sige i en ganske speciel sag.

Vi vil lade dette forslag gå i udvalg, men meget mere er der nok heller ikke at sige om det.

Kultur- og kommunikationsministeren (H. P. Clausen):

Jeg skal blot til hr. Jimmy Stahr sige, at jeg har det da udmærket. Det er regeringens forslag, der er fremsat. Der er ingen problemer i det. At Socialdemokratiet så ikke kan lide det, er beklageligt, for jeg er sikker på, at der er mange, også socialdemokrater, som arbejder med kulturpolitik rundt omkring, der ville være stærkt interesserede i, at vi kom et stykke frem ad den vej her.

Det er ikke sådan, at vi har skubbet dette forslag frem og tilbage imellem os, for det, der er tale om, er, at der er et forslag om at lave nogle

[Kultur- og kommunikationsministeren]

skatteregler, som giver rammen for, at der kan ske fradrag til kulturinstitutioner.

Jeg synes også, man skulle læse forslaget, når man taler om det, for alene det, at der står, at det skal være institutioner og foreninger eller tilsvarende, der kan få tilskud, vil betyde, at det enkelte folketingsmedlem ikke kan få tilskud; så det vil være let at afgøre for et kommende nævn. Men der er en sammenhæng, og derfor er der ganske udførlige begrundelser for, hvorfor vi mener, at dette flerstrengede system bør etableres i den del af forslagene, som jeg har fremsat. Så er der de skattetekniske begrundelser, for det er en skatteteknisk ramme, der skal lukkes op for, for at vi kan komme frem til, at man kan fortsætte med kulturtilskud. Ellers vil man fortsætte som nu med ren og pur reklame. Men med en ordning som den, vi foreslår, vil man kunne få tilskud og stimulere fremkomsten af tilbud, som ikke er ren og pur reklame. Det synes jeg nok er hovedbudskabet, som har ligget i det, der blev sagt her, og som også skatteministeren var inde på.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Hr. Jimmy Stahr anførte, at jeg havde talt varmt for etableringen af dette nævn. Det er rigtigt, at jeg har argumenteret for, at når der laves en lov, der giver fradragsret for gaver til disse kulturelle formål, er det af skatteadministrative grunde nødvendigt med et nævn for at afgrænse kredsen af institutioner, foreninger m.v., hvortil der kan gives bidrag med fradragsret.

Derimod har hr. Jimmy Stahr ikke ret i, at der er behov for et nævn til at trække grænsen mellem fradragsberettigede sponsorbidrag og ikkefradragsberettigede sponsorbidrag. Der har vi hele det skatteadministrative system til at trække disse grænser. Det behøver vi ikke nye nævn til, for vi har allerede opbygget en struktur til at klare disse afgrænsninger. Jeg sagde blot, at en række af disse afgrænsninger bliver nemmere med det forslag, som ligger her.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling
 Lovforslagene blev behandlet og vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget under punkt 7 henvises til Kulturudvalget og lovforslaget under punkt 8 henvises til Skatte- og Afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 102:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Begrænsning af retten til underskudsfræmsørelse for selskaber).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
 (Fremsat 24/11 87).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 10 opførte sag, nemlig:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 70:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Handel med underskud i tomme selskaber).

Af Stavvad (S) m.fl.
 (Fremsat 10/11 87).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling**Skatteministeren (Fogh Rasmussen):**

Socialdemokratiets forslag om handel med såkaldte underskudsselskaber går ud på, at et aktieselskabs ret til at fremføre underskud bortfalder, såfremt selskabets hidtidige virksomhed er ophørt eller afhændet og selskabets ejerkreds efterfølgende ændres, så nye aktionærer eller anpartshavere får bestemmende indflydelse i selskabet. Formålet med lovforslaget er at forhindre, at en aktionærkreds overtager et tomt underskudsselskab for så at udnytte underskuddet til at gøre afkast af finansielle aktiver skattefrie, indtil underskuddet er brugt op. Det anføres tillige i bemærkningerne, at den fleksibilitet og bevægelsesfrihed, som er nødvendig for, at et underskudsgivende selskabs aktiviteter kan omlægges eller udvides i forbindelse med et ejerskifte, skal bibeholdes. Ejerkredsen skal i disse tilfælde fortsat kunne udskiftes, uden at selskabet mister retten til at fremføre underskud.